

C.

De lærde Skoler.

I. Offentlige Foranstaltninger.

Oprettelse af et almindeligt
Skolefond.

Ved Undersøgelserne om det lærde Skolevæsen i Danmark og Norge befandtse, at nogle af Skolerne havde saa faa Eiendomme og aarlige Indtægter, at de ikke derved kunde bestaae i den Form, som deres Forbedring medførte, og tillige, at andre vare i sin Tid fra det Offentlige blevene saaledes begavede, at de kunde have Overskudde fra de Omkostninger, som til deres fuldstændige Underholdning endog i forbedret Form maatte udfordres. Dette foranledigede Hs. Majestæt til at

antage til Grundsætning, at samtlige rigere Skoler skulle komme de fattigere til Hielp, saaledes, at de offentlige Understøttelser, saavel for Lærere som Lærlinge, kunne staae i rigtigere Forhold end hidtil over begge Rigerne. Denne Grundsætning har Allerhøiøstsamme dog ikke villet see bragt i Udførelse ved at lade nogen Skole afgive til en anden enten af sine Eiendomme eller faste Indtægtskilder; ei heller ved fra nogen Skole at affondre noget Legat, givet af Private; saadanne Legater, forblive uroffkeligen ved de Skoler, til hvilke ethvert af dem er henlagt, og anvendes der i nøie Overeensstemmelse med Giverens Villie og Hensigter. Derimod har Hs. Majestæt fundet for godt at oprette et almindeligt Skolefond for de lærde Skoler, til hvilket, som grundlægges ved visse faste Fonds og Indtægter, de rigere Skolers Overskudde, naar deres egne Fornødenheder ere bestridede, aarligen skulle inddrages, og fra hvilket Tilskuddene for de fattigere Skoler ligeledes aarligen skulle udredes.

Om dette Skolefond har Hs. Majestæt i allerhøieste Resolution af 22de Maj f. A. befalet saaledes:

- 1) Fondets Hovedbestemmelse skal være, deels at udrede Omkostningerne til de Fornødenheder, som kunne være fælles for samtlige Skoler, og ikke for hver især kunne reglementeres, deels at

tilskyde for de mindre formuende Skoler de Omkostninger, som deres egne Indtægter ikke kunne udrede, og deels at danne et Incrementfond, et Pensionsfond og et Gageforbedringsfond.

2) Til det almindelige Skolefond heniægges strax 25,000 Rdlr. af Odense Communitet og Kiøge nedlagte Latinskoles samtlige Eiendomme og aarlige Indtægter, efter Fradrag af hvad som er henlagt til andre Bestemmelser; og derefter aaarligen de Summer, som de mere formuende Skoler og Odense Communitet maatte have i Overskud af samtlige deres aarlige Indtægter, efterat de reglementerede Udgifter og Fornødenheder ere afholdte. Ligeledes henlægges dertil alle tilfældige Indtægter, som ikke ere henlagte til nogen vis Skole, eller have nogen vis Bestemmelse, og endeligen indbetales til samme og udbetales deraf de 6,000 Rdlr., som aaarligen tilfalde Skolerne, som Erstatning for tabte Sangopvartnings-Indkomster.

3) Der aabnes et Kolum i Banken for dette Skolefond, paa hvilket, efter Foranstaltning af Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, indsættes alle efterhaanden indkommende Indtægtssummer, som blive der staaende, forsaavidt de behøves til løbende Udgifter, men, forsaavidt de deraf kunne undværes, gøres frugtbringende.

- 4) Fondets Capitaler, som for lang Tid eller for bestandig kunne gøres til faste Fonds, udsættes mod sikke Panter af Jordegods, Tiender og deslige, eller i Statsfonds og andre ligesaa sikke Hypotheker.
- 5) Dette Fond maa aldrig anvendes til andet Brug end til det lærde Skolevæsens Fornødenheder og samnes Forbedring.
- 6) Skolefondet staaer under Bestyrelse af Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, men derpaa maa ingen Udgiwt anvises uden efter Vor nærmere Authorisation.
- 7) Regnskabet føres for det første og indtil Vor nærmere Bestemmelse ved Directionens Contoir i sædvanlig Regnskabsorden, aflægges aarligen, revideres af en duelig Revisor, som Vi i sin Tid dertil ville udnævne, og decideres af Directionen.
- 8) For Fondets Tilstand har Directionen at gøre Rede i dens aarlige Indberetning til Os om Skolernes oeconomiske Anliggender.
- 9) Overskuddene for de norske Skoler deponeres, efter nærmere Overeenskomst med Depositofasen, ved et af dens Instituter i Norge, og anvendes ikke for andre end de norske Skoler selv, forsaavidt nogen af dem maatte trænge til Tilskud.

10) Fra 11te Juni d. A. udsætter ingen Skole-
 Overskuddet af sine aarlige Indtægter paa
 Rente, men samme gaaer, som ovenfor be-
 stemt, ind under det almindelige Skolefond;
 de Skolerne tilhørende faste Capitaler derimod,
 som ved Opsigelse indkomme eller forfalde til
 Oppebørsel, vedblive Skolernes oeconomiske
 Bestyrere paa hvert Sted, som hidindtil, at
 besørge udsatte paa Renter, imod ny lovlig
 Sikkerhed.

II. Stipendiefordeling.

Ved Kiøbenhavns, Odense og Christiania Cather-
 dralskoler, for Aaret 1808 a).

1. Kiøbenhavns Cathedralskole.

Stipendiet af første Klasse, eller 50 Rd., er til-
 deelt 2 Disciple; for hver af disse oplægges 20 Rd.

Stipendiet af anden Klasse, eller 35 Rd., 4
 Disciple; for tre af disse oplægges 10 Rd. og for
 een 15 Rd.

Stipendiet af tredie Klasse, eller 20 Rd., 2
 Disciple; for den ene af disse oplægges 8 Rd.

a) I Overensstemmelse med Reglementerne for disse Sko-
 ler §. 27 — 30.

Fri Underviisning, uden Pengeunderstøttelse,
er tilstaaet 11.

2. Odense Cathedralsskole.

Stipendiet af første Klasse er tildeelt 5 Disciple; for hver af dem oplægges heraf 20 Rd.

Stipendiet af anden Klasse 5 Disciple; for 4 af disse oplægges 15 Rd., for een 10 Rd.

Stipendiet af tredje Klasse 4 Disciple; 8 Rd. oplægges for hver.

Fri Underviisning er tilstaaet 9.

3. Christiania Cathedralsskole.

Stipendiet af første Klasse er tildeelt 5 Disciple; for tre af disse oplægges 20 Rd.; for een 30 Rd., og for een 25 Rd.

Stipendiet af anden Klasse 5 Disciple; for hver af disse oplægges 15 Rd.

Stipendiet af tredje Klasse 4 Disciple; for hver af disse oplægges 10 Rd.

Fri Underviisning er tilstaaet 8.

III. Skoleskrifter.

Stuttgart, hos Löfflund: Philologie. Et Tidsskrift til at befordre Smag for det græske og romerske Sprog og Litteratur og et grundigt Studium af begge. I Forbindelse med flere Lærde, udgivet af M. Carl Victor Hauff, Professor og Præst i Klosteret Webenhausen. Første Stykke 1803. 216 S. Andet Stykke 1803. 246 S. Tredie Stykke 1804. 184 S. 8 vo.

De rigtige Bemærkninger over Oldtidens Studium og Ungdommens Dannelse ved samme, som Udgiveren har indflettet i sin foreløbige Afhandling, vidne forud om hans Skald til dette Foretagende. Han forklarer sig eftertryffeligen mod Skadeligheden af den Almeennyttighed, som man i senere Tider har afstukket som Maal for Ungdommens Dannelse. Til Lykke, siger han, erkiender man paa de fleste Steder den Skade, som Blandværket af denne Opdragelsesreform anretter, og man vender stedse mere og mere tilbage til den gamle Wei, ikke af Dovenstab, men fordi man indseer det Bedre. Skiondt meget er tabt, er dog ikke Alt tabt. Vist nok kan man ikke skynde sig for meget med at vriste hine overordentlig tydelige, altforklarende, enhver egen Umage forjagende

kraft, og aandløse Børneskrifter af Ungdommens
 Hænder, som nære Dovenskab, og tilsidst sætte
 den slæppede Siæl, liig et caput mortuum, ud af
 Stand til at modtage nogen fermenterende Idee.
 De have lukket de Helligdomme, som i fordums
 Dage ofte ene vare tilstræffelige til at gjøre Men-
 nesket stort og stærkt, og i deres Sted indført, 'jeg'
 veed ikke hvilke, Historier om Friher og Earl'er.

(Af Hall. Allg. Lit. Zeit. Jun. 1807. No. 135).
